

TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN
TIETOSUOJASELOSTE-/ILMOITUS
EU:n yleinen tietosuoja-asetus
Päivitetty: 31.1.2022

Tietoa tutkimukseen osallistuvalla

Olet osallistumassa Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otuksen toteuttamaan tutkimukseen nimeltä Opiskelijabarometri 2022. Tässä selosteessa kuvataan, miten henkilötietojasi käsitellään tutkimuksessa.

Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Voit halutessasi keskeyttää osallistumisesi tutkimukseen ilman seuraamuksia. Selosteen kohdassa 13 kerrotaan tarkemmin oikeuksistasi.

Tätä tietosuojaselostetta voidaan tarpeen mukaan päivittää tutkimuksen aikana.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus sr
Osoite: Lapinrinne 2, 00180 Helsinki

Yhteyshenkilö tietosuoja-asioissa: tietosuoja@otus.fi, puh. 050 367 7259

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Nimi: Tina Lauronen

Puhelinnumero: 050 367 7259

Sähköpostiosoite: tina.lauronen@otus.fi

2. Tutkimuksen nimi, luonne ja kesto

Tutkimuksen nimi: Opiskelijabarometri 2022

Opiskelijabarometri on toistuva tiedonkeruu, joka toteutetaan nyt viidennen kerran.

Opiskelijabarometri 2022 on siis poikkileikkaustutkimus, jolla tuotetaan myös vertailukelpoista aikasarjatietoa.

Tiedonkeruu toteutetaan sähköisellä kyselylomakkeella helmi–maaliskuussa 2022. Aineiston perusjakaumat julkaistaan keväällä 2022. Muita analyysseja ja raportteja julkaistaan vuoden 2022 aikana. Hankkeen päätteeksi alkuvuodesta 2023 aineisto luovutetaan

Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon. Myös tämän jälkeen voidaan julkaista aineiston perusteella laadittuja tutkimuksia tai selvityksiä.

3. Tutkimushankkeen kuvaus ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Opiskelijabarometri-tiedonkeruu on viidettä kertaa toteutettava valtakunnallinen tiedonkeruu, joka tuottaa tietoa korkeakouluopiskelijoiden opinnoista, elämästä ja arjesta. Kohderyhmänä ovat Suomessa alempaa ja ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat. Toistuvana tiedonkeruuna Opiskelijabarometri mahdollistaa aikasarjojen luomisen.

Opiskelijabarometri 2022 toteutetaan yhteistyössä korkeakoulujen ja tutkijoiden kanssa verkostohankkeena, jossa Otus yhdessä yhteistyötahojen kanssa tuottaa teemallisia tutkimusraportteja tieteelliseen tutkimukseen, julkiseen keskusteluun sekä korkeakoulujen sisäiseen kehittämiseen. Opiskelijabarometri 2022 -tiedonkeruun tuottama aineisto arkistoidaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon muiden tutkijoiden sekä korkeakoulujen vapaaseen käyttöön.

Vuoden 2022 aineistosta tuotetaan avoimesti saatavissa oleva sähköinen indikaattorijulkaisu *Opiskelijabarometri 2022*, jossa kyselyn keskeiset tulokset raportoidaan korkeakoulusektoreittain sekä valikoitujen taustamuuttujien osalta. Aineistosta tehdään myös erillisissä tutkimushankkeissa eri aihepiireihin keskittyviä selvitysluonteisia raportteja, tieteellisiä artikkeleita ja muita mahdollisia julkaisuja.

Opiskelijabarometrin tiedonkeruu toteutetaan sähköisellä kyselylomakkeella. Tutkimuskutsu lähetetään korkeakoulujen kautta eikä opiskelijoiden yhteystietoja kerätä. Tutkimus toteutetaan nimettömästi eikä tutkimusaineistoon liitetä tunnistetietoja tai tietoja muista lähteistä.

Tutkittavilta kerätään kyselylomakkeen avulla henkilötietoja (ks. kohta 6), joiden perusteella henkilö voidaan väliillisesti tunnistaa. Lisäksi on mahdollista, että vastaajat kertovat vapaamuotoisissa vastauksissaan sellaisia tietoja, joista heidät voidaan tunnistaa. Tällaisia tietoja käsitellään siten, ettei yksittäisiä vastaajia voi tunnistaa julkaisuista. Ennen aineiston arkistoinnista tai luovuttamista Otuksen ulkopuolelle aineisto anonymisoidaan ja karkeistetaan tarvittavin osin, jotta aineistosta ei voi tunnistaa yksittäistä vastaajaa.

Tutkimushankkeessa voidaan kerätä vastaajien yhteystietoja palkintojen arpomista varten. Tietoja ei yhdistetä tutkimusaineistoon ja ne hävitetään heti, kun arvonta on suoritettu.

4. Tutkimuksen vastuullinen johtaja ja tutkimuksen suorittajat

Otuksen toimitusjohtaja Mila Hakanen toimii tiedonkeruun ja tutkimuksen vastuullisena johtajana. Hänet tavoitat sähköpostilla mila.hakanen@otus.fi ja puhelimitse 050 345 4024.

Opiskelijabarometrin toteuttamisesta vastaavat hankkeeseen nimetyt Otuksen tutkijat ja tutkimusavustajat. Alkuperäistä aineistoa käsittelevät vain hankkeeseen nimetyt henkilöt.

5. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen artiklan 6 mukainen käsittelyperuste on tutkittavan suostumus (6a).

6. Tutkimusaineiston sisältämät tiedot ja erityiset henkilötietoryhmät

Vastaajilta kysytään seuraavia tietoja, joiden avulla välillinen tunnistaminen on mahdollista. Kerättävät tiedot:

- sukupuoli
- syntymävuosi
- äidinkieli
- Suomen kansalaisuus
- korkeakoulu
- koulutusala
- suoritettavan tutkinnon taso
- nykyisten opintojen aloitusvuosi
- korkeakouluopintojen aloitusvuosi
- opintojen vaihe
- opiskelupaikkakunta
- asuinpaikkakunnan postinumero

Vastaaja myös itse kertoo avovastauksissa tietoja, joista hänet on mahdollista välillisesti tunnistaa.

Tutkimuksessa kerätään ja käsitellään myös alla lueteltuja erityisiä henkilötietoryhmiä (arkaluontoisia henkilötietoja) tutkittavien suostumuksella (EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artikla 9, kohta 2a):

- X Rotu tai etninen alkuperä
- X Yhteiskunnallinen, poliittinen tai uskonnollinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys
- X Terveystila, sairaus, vamma tai hoitotoimenpiteet
- X Seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen
- Rikollinen teko, rangaistus tai muu rikoksen seuraamus
- X Sosiaalihuollon tarve tai saadut sosiaalihuollon palvelut, tukitoimet ja muut etuudet

7. Lähteet, joista henkilötietoja kerätään ja henkilötietojen yhdistäminen

Tutkimusaineiston tiedot kerätään vain kyselylomakkeella vastaajan suostumuksella. Tietojen antaminen kysymyksiin vastaamalla on vapaaehtoista. Annettuja tietoja ei yhdistetä muihin aineistoihin tai henkilötietoihin.

8. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Tunnistetietoja ei missään vaiheessa luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolisille tahoille.

9. Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei luovuteta EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle.

10. Automaattinen päätöksenteko ja profilointi

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

11. Henkilötietojen suojaaminen

Tutkimuksessa kerättyjä tietoja käsitellään luottamuksellisesti tietosuojalainsäädännön edellyttämällä tavalla. Henkilötietojen suojaamiseksi käytetään seuraavia suojatoimia:

- Tutkimusaineisto siirretään arkistoitavaksi tai sen tiedot muutetaan sellaiseen muotoon, ettei tutkittava ole niistä tunnistettavissa, kun henkilötiedot eivät enää ole tarpeen tutkimuksen suorittamiseksi tai sen tulosten asianmukaisuuden varmistamiseksi.
- Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot suojataan käyttäjätunnuksella, ja niihin on pääsy vain hankkeeseen nimetyillä tutkijoilla.
- Tulokset esitetään niin, että tunnistamisen mahdollistavat tiedot on poistettu tai karkeistettu.

12. Henkilötietojen ja tutkimusaineiston käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Arvontaa varten kerätyt yhteystiedot hävitetään heti, kun arvonta on suoritettu.

Tutkimusaineisto luovutetaan anonymisoituna ja karkeistettuna Otuksen kanssa yhteistyötä tekeville tutkijoille ja asiantuntijoille, jotka analysoivat aineistoa ja kirjoittavat tuloksista. Aineisto jää heille julkaisun tuottamisen jälkeen hyödynnettäväksi tutkimus- ja kehittämistyössä. Aineisto myös arkistoidaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon vuoden 2023 alussa.

Kerätty tutkimusaineisto jää muutoin Otuksen käyttöön ja sitä hyödynnetään tulevana vuosina Otuksen erilaisissa tutkimus- ja kehittämishankkeissa. Aineisto tallennetaan tietoturvallisesti, salasanoin suojatulle Otuksen sähköiselle verkkolevylle, johon on pääsy vain kuhunkin tutkimushankkeeseen nimetyillä tutkijoilla

13. Tutkittavan oikeudet ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu henkilö.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla)

Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritettun käsittelyn lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla)

Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi hankkeessa ja mitä henkilötietojasi hankkeessa käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla)

Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla)

Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista seuraavissa tapauksissa:

- a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin
- b) peruutat suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta
- c) vastustat käsittelyä (kuvaus vastustamisoikeudesta on alempana) eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä
- d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti; tai
- e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Oikeutta tietojen poistamiseen ei kuitenkaan ole, jos tietojen poistaminen estää tai vaikeuttaa suuresti käsittelyn tarkoituksen toteutumista tieteellisessä tutkimuksessa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla)

Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen, jos kyseessä on jokin seuraavista olosuhteista:

- a) kiistät henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden
- b) käsittely on lainvastaista ja vastustat henkilötietojen poistamista ja vaadit sen sijaan niiden käytön rajoittamista
- c) Otus ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta sinä tarvitset niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi

- d) olet vastustanut henkilötietojen käsittelyä (ks. tarkemmin alla) odottaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeutetut perusteet rekisteröidyn perusteet.

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen (tietosuoja-asetuksen 20 artikla)

Sinulla on oikeus saada Otukselle toimittamasi henkilötiedot jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää kyseiset tiedot toiselle rekisterinpitäjälle Otuksen estämättä, jos käsittelyn oikeusperuste on suostumus tai sopimus, ja käsittely suoritetaan automaattisesti.

Kun käytät oikeuttasi siirtää tiedot järjestelmästä toiseen, sinulla on oikeus saada henkilötiedot siirrettyä suoraan rekisterinpitäjältä toiselle, jos se on teknisesti mahdollista.

Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetuksen 21 artikla)

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä, jos käsittely perustuu yleiseen etuun tai oikeutettuun etuun. Tällöin Otus ei voi käsitellä henkilötietojasi, paitsi jos se voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Otus voi jatkaa henkilötietojesi käsittelyä myös silloin, kun sen on tarpeellista yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi.

Oikeuksista poikkeaminen

Tässä kohdassa kuvatuista oikeuksista saatetaan tietyissä yksittäistapauksissa poiketa tietosuoja-asetuksessa ja Suomen tietosuojalainsäädäntöä perusteilla siltä osin, kuin oikeudet estävät tieteellisen tai historiallisen tutkimustarkoituksen tai tilastollisen tarkoituksen saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti. Tarvetta poiketa oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi